

Státní oblastní archiv v Plzni – 1. oddělení

---

**Svaz československých horních a hutních inženýrů –  
krajinská sekce Plzeň**

1926 - 1937

Inventář

EL NAD č.: 10 147

AP č.: 551

PhDr. Karel Řeháček

---

Plzeň 2006

## Obsah:

### Úvod

I.	Vývoj původce archivního souboru .....	s. 3
II.	Vývoj a dějiny archivního souboru .....	s. 4
III.	Archivní charakteristika archivního souboru .....	s. 5
IV.	Stručný rozbor obsahu archivního souboru .....	s. 6
V.	Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky .....	s. 6
Příloha č. 1 .....		s. 7
Příloha č. 2 .....		s. 8
Inventární seznam .....		s. 9
Základní údaje o archivním souboru a o pomůcce k němu .....		s. 11

## I. Vývoj původce archivního souboru

Plzeňská krajská sekce Svazu československých horních a hutních inženýrů byla založena počátkem roku 1919. Důvodem k založení této profesní organizace bylo obtížné postavení horních inženýrů v popřevratovém období. Předmětem zájmu sekce byly „nové poměry národnostní i sociální, teror dělnictva vůči vedení dolů, otázka nacionalisace dolů a konečně zavírání četných dolů po skončení válečné a poválečné konjunktury“.<sup>1</sup> Období činnosti do roku 1922 bylo ve znamení řešení existenčních a sociálních problémů horních a hutních inženýrů. Od roku 1922, kdy se sociální krize v poválečném Československu postupně uklidňovala, se činnost sekce rozvíjela převážně po stránce vědecké a odborné. Lze předpokládat, že sekce vyvíjela činnost do počátku okupace a že patrně v průběhu války na základě úředního zákazu zanikla.

Náplní činnosti sekce byla kromě péče o sociální postavení členské základny organizace odborných přednášek z hornického a hutnického oboru, pořádání exkurzí do významných dolů a hutních podniků v celém Československu, připomínkové řízení k různým oborovým problémům. Plzeňská sekce byla členkou Montanního podpůrného spolku, Matice hornicko-hutnické a dalších profesních institucí, odebírala odborný časopis Hornický věstník.

Jelikož se v písemnostech z činnosti sekce nedochovaly žádné stanovy, byla její struktura rekonstruována na základě dochovaného aktového materiálu. Nejvyšším orgánem krajské sekce byla valná hromada. Ta se scházela jednou ročně v jarním termínu a volila výbor sekce ve složení předseda, místopředseda, jednatel, pokladník, knihovník, delegát sekce do ústředí, dva revizoři účtů, dva členové výboru a dva náhradníci. Sekce neměla vlastní kancelář, veškerá korespondence docházela na soukromou adresu jednatele, který přijatou i odeslanou korespondenci zapisoval do jednacích protokolů a celou agendu uchovával buď v soukromém bytě nebo ve svém úřadě. O periodicitě schůzí výboru nebyl v písemnostech sekce nalezen žádný doklad, členské schůze se konaly jednou měsíčně v Měšťanské besedě v Plzni.

V čele sekce se vystřídala celá řada předsedů, často ve vedoucím postavení setrvali pouze jedno volební období, v některých případech i opakovaně. První předsedou byl v roce 1919 zvolen Richard Švestka, po něm zastával nejvyšší funkci František Veselý, po jeho smrti v roce 1922 byl předsedou zvolen Gustav Galler, který byl v čele sekce až do roku 1924. V roce 1924 byl zvolen předsedou Antonín Kříček, v roce 1925 Rudolf Karlík, v letech 1926 -

---

<sup>1</sup> SOA Plzeň, SČHI Plzeň, kart. 1, Zpráva o 10-tileté činnosti plzeňské sekce čsl. horních a hutních inženýrů, s. 1.

1927 Emil Náhlík, v roce 1928 Rudolf Karlík, v roce 1929 Emil Náhlík, v roce 1930 Rudolf Karlík, v roce 1931 Emil Náhlík, v roce 1932 Rudolf Karlík, v letech 1935 - 1936 Karel Chudoba<sup>2</sup>. V ostatních letech se jména předsedů sekce nepodařilo zjistit.

Stav členské základny sekce vykazoval vzestupnou tendenci a členskou základnu sekce tvořili horní a hutní inženýři z celého širokého okolí Plzně (Plzeň, Chotěšov, Nýřany, Břasy, Horní Bříza, Dobřany, Zbůch, atd.). V roce 1919 měla sekce 24 řádných členů, tento počet postupně rostl až na 40 členů v roce 1932. Následovalo období nepatrného poklesu stavu, v roce 1935 měla sekce 38 členů, v roce 1936 už jen 37 členů.<sup>3</sup> Členové platili roční členské příspěvky ve výši 120 až 145 Kč, z této částky odváděla sekce 100 Kč Svazu, ze zbytku hradila veškeré své aktivity. Vzhledem k malému počtu členů tak neustále zápasila s existenčními potížemi.

## II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Informace o vývoji a dějinách archivního souboru nejsou příliš bohaté. Písemnosti krajské sekce Svazu československých horních a hutních inženýrů v Plzni byly po jejím zániku uloženy patrně ve spisovně Obvodního báňského úřadu ve Stodě. Odtud byly do Státního oblastního archivu v Plzni převzaty po odborné archivní prohlídce spisovny ObÚ dne 1. srpna 1962 jako součást většího přírůstku.<sup>4</sup> V září 1963 došlo PhDr. Antonínem Macákem k vyřídění písemností krajské sekce Svazu, které jmenovaný archivář v květnu 1968 hrubě uspořádal a provedl skartaci písemností (zejména multiplikátů a účetních dokladů), při které vyskartoval dle jeho odhadu cca 10 % archivního souboru. V roce 2006 došlo k novému uspořádání archivního souboru, k jeho definitivní inventarizaci a k vytvoření této pomůcky.

O původním registraturním systému archivního souboru se nedochovaly žádné konkrétní záznamy. Jestliže však A. Macák při pořádání souboru v roce 1963 respektoval původní registraturní celky, je možno původní registraturní schéma zhruba zrekonstruovat. Plzeňská sekce produkovala písemnosti správní a účetní povahy. Mezi správní písemnosti je

---

<sup>2</sup> Ing. Karel Chudoba se narodil 21. 11. 1881 v Kolíně nad Labem, střední školu absolvoval v roce 1900 v Kolíně nad Labem a v Praze, poté v letech 1900 - 1914 vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a Vysokou školu montánní v Příbrami. Dne 15. 1. 1915 nastoupil u Šternberského ředitelství v Břasích, od 15. června 1917 pracoval na ministerstvu veřejných prací ve Vídni, poté u revírního úřadu v Moravské Ostravě, Praze a Plzni. V roce 1923 byl jmenován radou, v letech 1929 - 1934 působil na báňském hejtmánství v Praze jako referent pro mostecký hnědohelný revír, v roce 1935 byl jmenován vrchním radou. Viz i.č. 5 (Životopisy členů sekce).

<sup>3</sup> Z dochovaných údajů se podařilo rekonstruovat stav členské základny takto: v roce 1919 (24 členů), 1920 (25), 1921 (27), 1922 (39), 1923 (38), 1924 (36), 1925 (30), 1927 (35), 1928 (39), 1929 (39), 1930 (39), 1932 (40), 1935 (38), 1936 (37).

<sup>4</sup> SOA Plzeň, RBÚ Plzeň, spis o fondu, potvrzení o převzetí archivního materiálu do trvalé archivní úschovy z 24. 8. 1962. Zápis tohoto přírůstku se v přírůstkové knize SOA Plzeň ovšem nenachází.

třeba zařadit především zprávy z valných hromad, registry členské základny a všeobecnou korespondenci, mezi účetní písemnosti pak rozpočty, pokladní zprávy a evidenci členských příspěvků. Koncepty odeslané korespondence nesou známky původního registraturního systému, dopisy jsou označeny jednacímí čísly, která jsou shodná s čísly v dochovaných knihách došlé a odeslané korespondence.

### III. Archivní charakteristika archivního souboru

Ve shodně s obecnými i specifickými pravidly pořádání a inventarizace archivních souborů bylo vytvořeno pořádací schéma, které co nejvíce vychází z původní registratury krajské sekce. Ze spisového materiálu byly vyčleněny registraturní pomůcky (knihy došlé a odeslané pošty), aktový materiál byl přemanipulován a uspořádán podle nejnovějších zkušeností s pořádáním spolkových archivů.<sup>5</sup> Přestože nemají vyčleněné registraturní pomůcky formálně podobu knih (nejsou svázané), byly pro potřeby pořádání a inventarizace chápány jako knihy a každý ročník došlé a odeslané pošty je samostatnou inventární a evidenční jednotkou. Ostatní spisy byly uspořádány podle klasického pořádacího schématu s účetní agendou na konci inventárního seznamu.

Archivní soubor obsahuje jen část písemností z činnosti krajské sekce Svazu z let 1926 - 1937. Dochovala se pouze část registraturních pomůcek z let 1929 - 1936 (kromě let 1933 - 1934), chybějí zprávy z valných hromad z let 1919 - 1926, 1928, 1933 - 1934 a po roce 1936, údaje o členské základně jsou dochované pouze z let 1930 - 1932 a 1935 - 1936, rozpočty jen z let 1936 - 1937, pokladní zprávy z let 1937, 1932 - 1933 a 1935 - 1936, členské příspěvky z let 1930 - 1932 a 1934 - 1936. Korespondence sekce se dochovala pouze z let 1926 - 1932 a 1934 - 1936.

Po zpracování obsahuje archivní soubor 6 registraturních pomůcek (knihy došlé a odeslané pošty) z let 1929 - 1936 a jeden karton spisů správní a účetní povahy z let 1926 - 1937. Vzhledem k tomu, že registraturní pomůcky nejsou formálně knihami, byly uloženy do jednoho kartonu společně s ostatním aktovým materiálem.

Při pořádání a inventarizaci nedošlo k žádné vnitřní skartaci a archivní soubor obsahuje dokumenty z let 1926 - 1937 v rozsahu 0,12 bm. Jazyky archivního souboru jsou čeština, němčina, polština, francouzština, slovenština, je kategorizován stupněm II a jeho fyzický stav je dobrý. Je uložen ve Státním oblastním archivu v Plzni, Sedláčkova 44.

---

<sup>5</sup> Raisa Machatková - Jiří Křesťan a kol.: Pořádání spolkových archivů. In: Archivní časopis, 2005, 1, s. 1-25.

#### IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Archivní soubor obsahuje správní a účetní dokumenty, vzniklé z činnosti krajinské sekce Svazu československých horních a hutních inženýrů v Plzni. Dochované dokumenty podávají obraz o činnosti a aktivitách sekce, o problémech československého hornictví a hutnictví v období První republiky a o odborných stavovských záležitostech.

Z nejvýznamnějších je třeba uvést problematiku reorganizace studia na Vysoké škole báňské v Příbrami a diskuse o jejím přemístění do Prahy, sociální a národnostní poměry v hornictví a hutnictví a postavení inženýrů, hospodářské potíže dolů a hutí v době hospodářské krize.

#### V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Fond uspořádal a archivní pomůcku vyhotovil v roce 2006 ve Státním oblastním archivu v Plzni PhDr. Karel Řeháček.

V Plzni dne 24. října 2006

PhDr. Karel Řeháček

Příloha č. 1

Seznam použitých pramenů a literatury

Raisa Machatková - Jiří Křest'an: Pořádání spolkových fondů. In: Archivní časopis, 2005, 1, s. 1-25.

## Příloha č. 2

### Seznam zkratk

i. č.	inventární číslo
ev. jed.	evidenční jednotka
AČ	Archivní časopis
ObÚ	Obvodní báňský úřad
RBÚ	Revírní báňský úřad



## **Inventární seznam**

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Č. ev. jednotky
---------	-------	---------------	-----------------

## I. Spisový materiál

### *a) Registraturní pomůcky*

1	Kniha došlé a odeslané pošty	1929	R 1
2	Kniha došlé a odeslané pošty	1930	R 2
3	Kniha došlé a odeslané pošty	1931	R 3
4	Kniha došlé a odeslané pošty	1932	R 4
5	Kniha došlé a odeslané pošty	1935	R 5
6	Kniha došlé a odeslané pošty	1936	R 6

### *b) Spisy*

7	Zápisy z valných hromad sekce	1927 - 1936	N 1
8	Zpráva o činnosti sekce za léta 1919-1929	1929	N 1
9	Seznamy členů sekce	1930 - 1936	N 1
10	Životopisy členů sekce	1935	N 1
11	Přijatá a odeslaná korespondence	1926	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1927	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1928	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1929	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1930	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1931	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1932	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1934	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1935	N 1
	Přijatá a odeslaná korespondence	1936	N 1
12	Rozpočty sekce	1936 - 1937	N 1
13	Pokladní zprávy sekce	1927 - 1936	N 1
14	Evidence členských příspěvků	1930 - 1936	N 1

Značka fondu:	SČHI Plzeň
Název pomůcky:	Svaz československých horních a hutních inženýrů – krajinská sekce Plzeň
Časový rozsah:	1926 - 1937
Počet evidenčních jednotek:	7 (6 podacích protokolů, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	14
Rozsah v bm:	0,12 (6 podacích protokolů 0,02 bm, 1 karton 0,10 bm)
Stav ke dni:	24. 10. 2006
Fond uspořádal a inventář zpracoval:	PhDr. Karel Řeháček
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Pomůcku schválil:	PhDr. Petr Mužík, ředitel SOA v Plzni, SOAP/006-2967/2006, 3. 11. 2006